

EUE Holm Mikko(UM), Nieminen Pia(UM), Nissilä Rami(UM), Pellinen Riikka(UM), Turkia Riikka-Maria(UM), Vekara Elina(UM)

30.05.2016

Asia

Kilpailukykyneuvosto 26.-27.5.2016, Bryssel

Kokous

Kilpailukykyneuvosto 26.05.2016 - 27.05.2016

Neuvoston aiheena oli digitaalisuuden edistäminen Euroopassa. Lainsäädäntöasioissa neuvosto saavutti yhteisen kannan ns. siirrettävyyasetuksesta, joka on digitaalisen sisämarkkinastrategian ensimmäinen konkreettinen askel. Komissio kiitti jäsenvaltioita ehdotuksen nopeasta neuvottelemisesta.

Kilpailukykytarkastuksessa käytiin keskustelu palvelujen tuottavuudesta ja digitaalisuudesta.

Neuvosto kävi periaatekeskustelun paremmasta sääntelystä ja hyväksyi neuvoston päätelmät, joissa pääpaino on innovaatioystävällisessä sääntelyssä sekä sääntelyn määrällisissä vähentämistavoitteissa. FI tuki päätelmiä ja korosti mm. neuvoston omaa roolia sekä kannatti määrällisten tavoitteiden kehittämistä. Keskustelussa nousivat lisäksi esiin mm. vaikutusarviointien tärkeys, digitaalisuuden erityisvaatimukset ja innovaatioiden tukeminen sekä määrällisten tavoitteiden asettaminen.

Keskustelussa lähetettyjen työntekijöiden direktiivimuutoksesta joukko Itä-Euroopan maita esitti huolia ehdotuksen kilpailukykyvaikutuksista ja kaksi ehdotusta puoltavaa valtuuskuntaa esitti omia näkemyksiään. Komissio analysoi kansallisten parlamenttien vastaukset toissijaisuusperiaatteesta, niihin vastataan ja päättää asian jatkotoimista.

Kilpailukykyneuvostossa käytiin keskustelu avaruusdatan käyttöönoton aktivoimisesta.

Avaruusministerit kokoontuvat seuraavan kerran Kilpailukykyneuvostossa 29.11.2016, jolloin käydään keskustelu Euroopan avaruusstrategiasta.

Neuvosto hyväksyi päätelmät Tutkimuksen 7. puiteohjelmasta ja tulevaisuuden näkymistä sekä tutkimukselle ja innovoinnille suotuisasta sääntelystä.

Neuvosto hyväksyi päätelmät siirtymisestä kohti avoimen tieteen järjestelmää. Neuvosto keskusteli aiheesta laajalti. FI tuki päätelmiä ja painotti puheenvuorossaan avoimen tieteen ja datan käsittelyyn liittyvien taitojen oppimista ja ylläpitämistä laajasti eri sektoreilla.

ESFRI:n puheenjohtaja informoi neuvostoa tutkimusinfrastruktuureista.

Komissaari Moedas antoi neuvostolle ajankohtaiskatsauksen Euroopan Innovaationeuvoston (EIC) tilanteesta.

Seuraavan kerran kilpailukykyneuvosto kokoontuu 29.9.2016.

TORSTAI 26.5.2016

1. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

2. A-kohtien luettelon hyväksyminen (asiakirja 9246/16 PTS A 43)

A-kohtien lista hyväksyttiin.

Lainsäädäntökäsittelyt

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

3. A-kohtien luettelon hyväksyminen (asiakirja 9245/16 PTS A 42)

A-kohtien lista hyväksyttiin.

SISÄMARKKINAT JA TEOLLISUUS

4. Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi verkkosisältöpalvelujen rajatylittävän siirrettävyyden varmistamisesta sisämarkkinoilla (ensimmäinen käsittely)

Toimielinten välinen asia: 2015/0284 (COD)

= Yleisnäkemys (asiakirjat 8939/16, 15302/15)

Neuvosto hyväksyi yhteisen kannan ns. siirrettävyyasetusehdotukseen.

KOM (komissaari Öttinger) kiitti jäsenvaltioita sekä puheenjohtajamaa Hollantia neuvotteluiden nopeasta läpiviemisestä neuvostossa. Yhdessä roaming-maksujen poistumisen kanssa siirrettävyyasetusehdotus muodostaa kuluttajan kannalta konkreettisen askeleen kohti toimivampia digitaalisia sisämarkkinoita. Komissio huomautti, että siirrettävyyasetus on ensimmäinen digitaalisen sisämarkkinastrategian konkreettinen toimenpide ja on siitäkin syystä tärkeää, että jäsenvaltioiden yhteinen kanta on saatu muodostettua näin nopeasti. Komissio totesi, että nyt saavutettu jäsenvaltioiden yhteinen kanta on sellainen, jonka myös komissio voi hyväksyä.

Kaikki jäsenvaltiot kannattivat lopulta puheenjohtajan kompromissiehdotusta, pl. ES, joka pidättäytyi äänestämästä. Saavutettua yhteistä kantaa pidettiin tasapainoisena. HU jätti neuvoston pöytäkirjaan lausuman, jossa katsoo, että ehdotuksen tavoitteet olisi voitu turvata paremmin direktiivillä. Keskustelussa nousivat esiin tarve yhtäältä varmistaa sisältöjen siirrettävyys ja toisaalta tekijänoikeuksien alueellisuus. Lisäksi muutamat jäsenvaltiot korostivat tietosuojaan liittyviä seikkoja samoin kuin luovien alojen toimintamahdollisuuksien turvaamiseen liittyviä seikkoja.

5. Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon 16 päivänä joulukuuta 1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/71/EY muuttamisesta (ensimmäinen käsittely)

Toimielinten välinen asia: 2016/0070 (COD)

= Puheenjohtajavaltion esittämä tilannekatsaus (asiakirjat 8664/1/16, 6987/16 + ADD 2)

Komission ehdotus kuuluu työ- ja sosiaaliministereiden vastuulle. Ehdotusta on käsitelty neuvostossa asiantuntijatasolla eri työryhmissä. Yhteensä 11 jäsenmaan kansalliset parlamentit ovat määräaikaan mennessä antaneet perustellun lausunnon toissijaisuusperiaatteesta (ns. keltaisen kortti).

Komissaari Thyssen korosti liikkuvuuden merkitystä todeten, että ehdotus menee joidenkin jäsenmaiden mielestä liian pitkälle ja toisten mielestä se ei mene riittävän pitkälle. Lähettäminen koskee hyvin pientä osaa työntekijöistä, mutta se keskittyy tietyille aloille - erityisesti rakentamiseen. Ehdotuksella on tarkoitus edistää työntekijöiden yhdenvertaisuutta. Tarkoituksena ei ole harmonisoida palkkoja EU:n alueella, vaan noudattaa samoja sääntöjä samassa paikassa.

Ehdotusta vahvasti vastustaneet Itä-Euroopan maat olivat huolissaan vaikutuksista kilpailukykyyn. Nämä maat katsovat, että ehdotus heikentää palvelujen tarjontaa ja luo keinotekoisia esteitä markkinoille. Muutosten nähtiin nostavan lähettävien yritysten kustannuksia. Keskustelussa vedottiin siihen, että tuomioistuinkin on ratkaissut, etteivät palkkaerot välttämättä johda epäreiluun kilpailuun. Ehdotusten ajoitusta pidettiin huonona, koska ensin pitäisi arvioida toimeenpanodirektiivin vaikutuksia. Nämä valtuuskunnat toivoivat komission vetävän ehdotuksensa pois.

Ehdotusta puolesta puhui kaksi valtuuskuntaa, jotka korostivat tarvetta direktiivin uudistamiselle. Alkuperäinen direktiivi on vuodelta 1996 ja tarvitaan päivitetyt selkeät säännöt. Lähetetyistä työntekijöistä ei haluta toisen luokan kansalaisia eikä toimeenpanodirektiivi vastaa kaikkiin ongelmiin.

Komissaari Thyssen totesi vastauksissaan, että ehdotuksesta on tehty hyvä vaikutusarvio, mikä mm. osoittaa että työntekijöiden korvausten ulkopuolelle jää vielä paljon kustannuksiin eroja tekeviä elementtejä, esim. sosiaaliturvamaksut ja verotus. Komissio tukee vahvasti sisämarkkinoita, mutta haluaa tukea myös sen asukkaita. Ehdotuksen tavoite noudattaa samoja sääntöjä korvauksen suhteen samassa paikassa työskenteleville ei ole ristiriidassa tuomioistuimen ratkaisun kanssa. Toimeenpanodirektiivin tarkoitus on taistella väärinkäytöksiä vastaan ja komissio tuli siihen tulokseen, että myös alkuperäistä direktiiviä tulee päivittää. Liikennesektori on jätetty ulkopuolelle, koska se käsitellään tulevassa maantiiliikennepaketissa.

Komissaari kertoi, että kansallisten parlamenttien vastaukset toissijaisuusperiaatteesta analysoidaan ja niihin vastataan. Sen jälkeen kollegio päättää asiasta - mahdollisesti muutaman viikon kuluttua. Komissaari totesi, että asiassa pitää tasapainotella eri jäsenmaiden toiveiden välillä eikä asia koske vain Itä-Eurooppaa, esim. NL lähettää enemmän kuin ottaa vastaan lähetettyjä työntekijöitä. Komissaari vetosi keskustelun jatkamiseksi ehdotuksesta.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

6. Kilpailukykytilanteen tarkistaminen – Reaalitalouden tilanne

= Komissio esittelee ja keskustelu

Korkean tason kilpailukykytyöryhmän puheenjohtaja esitteli kilpailukykytulostaulun. Jäsenmaiden voimin laaditun työn jälkeen komissio päivittää tulostaulun jatkossa. Yleiset indikaattorit päivitetään joka neuvostoon ja temaattiset indikaattorit tarpeen mukaan.

Komissio (komissaari Bienkowska) antoi tilannekatsauksen tuottavuuteen palvelusektorilla, jossa digitaalisuus ja teknologia ovat avainasemassa. Hän toi esiin USAn edellä kävijän roolin verrattuna Eurooppaan sekä analyysin siitä, että ainoastaan SE ja CZ ovat investoineet ICT-alaan samoin kuin USA. ICT-leviäminen on myös nopeampaa maissa, jossa on vähemmän tuote- ja palvelumarkkinoiden sääntelyä.

Käytiin keskustelu, jossa jäsenmaat raportoivat kansallista toimista sekä korostivat palvelumarkkinoiden merkitystä, ICT-alan koulutusta, yritysten rahoitusta sekä komission antamaan digitaalisten sisämarkkinoiden sähkökauppa- ja sisältöpakettia.

7. Kilpailukykyäkohtien valtavirtaistaminen: Digitaalisten sisämarkkinoiden strategia: Euroopan seuraavat askeleet

= Puheenjohtajavaltio esittelee (asiakirja 8952/16)

Otettiin tiedoksi puheenjohtajan esittely. Asiasta on keskusteltu ministerien lounaalla.

8. Ehdotus neuvoston päätelmiksi paremmasta sääntelystä kilpailukyvyn lisäämiseksi

= Periaatekeskustelu ja päätelmien hyväksyminen (asiakirjat 8849/16, 8551/16)

Neuvoston kävi periaatekeskustelun paremmasta sääntelystä ja hyväksyi parempaa sääntelyn koskevat päätelmät, joiden pääpaino on innovaatioystävällisessä sääntelyssä sekä paremman sääntelyn toimenpiteiden täsmällisemmässä määrällisessä mittaamisessa.

KOM (1. varapuheenjohtaja Timmermans) kiitti jäsenvaltioita siitä, että instituutioiden välinen paremman sääntelyn sopimus oli hyväksytty. Komission pääviesti neuvostolle oli, että myös neuvoston on vahvistettava omaa sitoutumistaan paremman sääntelyn työhön. Komissio kertoi olevansa sitoutunut edistämään innovaatioita myös sääntelyn avulla. Komissio noteerasi päätelmissä esitetyn vaatimuksen edetä määrällisten seurantatavoitteiden asettamisessa. Komissio viittasi jo tekemiinsä toimiin paremman sääntelyn toimenpiteiden määrällisen arvioinnin alalla. Komissio painotti, että myös jäsenvaltioilla on huomattava rooli paremman sääntelyn toimenpiteiden määrällisessä arvioinnissa, ja toivoo, että jäsenvaltiot osoittaisivat, missä isoimmat ongelmat tästä näkökulmasta ovat. Komissio haluaa jäsenvaltioilta ohjausta esimerkiksi REFIT-foorumia kautta. Lisäksi komissio selosti 19.5.2015 antamansa paremman sääntelyn paketin osia.

FI kiitti komissiota jo tehdystä työstä ja sitoutumisesta parempaan sääntelyyn sekä totesi paremman sääntelyn toimien olevan olennaisia tukipylväitä EU:n työllisyyden ja kilpailukyvyn edistämisessä. FI yhti komissio näkemykseen, että neuvoston on myös vahvistettava rooliaan paremman sääntelyn toimissa. FI katsoi, että päätelmät antavat tärkeän viestin siitä, mihin suuntaan paremman sääntelyn alalla olisi edettävä. FI korosti erityisesti määrällisten tavoitteiden merkitystä toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioinnin näkökulmasta. Ylisääntelyä tulisi välttää erityisesti nopeasti muuttuvat digitaalisen liiketoimintaympäristön kannalta.

Keskustelussa nousivat esiin keskeiset ja tutut teemat. Moni jäsenvaltio nosti esiin pk-yritysten aseman huomioimisen sääntelyssä. Lisäksi muutamat jäsenvaltiot huomauttivat siitä, että myös jäsenvaltioiden kansallisilla täytäntöönpanoratkaisuilla on merkitystä, ja että kansallista lisäsääntelyä (gold plating) tulee välttää. Tarkkojen ja kattavien vaikutusarviointien merkitystä korostettiin monissa puheenvuoroissa. Useimmat huomauttivat, että sääntelyn innovaatioystävällisyys tulee asettaa keskeiseen asemaan. Samassa yhteydessä huomautettiin useat myös digitaalisen toimintaympäristön vaatimuksista sekä siitä, että sääntelyn tulisi olla digitaalista toimintaa tukevaa.

Muut asiat

9.

a) Puheenjohtajavaltion konferenssi kvanttiteknologiasta (Amsterdam, 17. ja 18.5.2016)

= Puheenjohtajavaltion tiedotusasia (asiakirja 9243)

Otettiin tiedoksi puheenjohtajan tiedotus.

b) Suurteholaskennan ja massadatan mahdollistamia sovelluksia koskeva Euroopan yhteistä etua koskeva tärkeä hanke (IPCEI)

= Luxemburgin, Ranskan, Italian ja Espanjan valtuuskuntien tiedotusasia (asiakirja 8843/16)

LU esitteli (LU, FR, IT ja ES) Euroopan yhteistä etua koskevan hankkeen. Digitaalitekнологiaan siirtyminen ja yhteisen massadatapilven luonti on tärkeää. Hankkeen tavoitteena on luoda avoin ympäristö EU:hun eri sidosryhmien välille sekä taata kohtuuhintainen pääsy teknologiaan.

c) Kesäkuun 2016 Eurooppa-neuvosto: ohjelman sisämarkkinoiden kaikkien osien täytäntöönpanolle

= Puheenjohtajavaltion ja komission tiedotusasia

Komission (vpj Katainen) mukaan ennen kesäkuun Eurooppa-neuvostoa komissio antaa tiedonannon, joka kokoaa yhteen sisämarkkina-, digitaalisten sisämarkkinoiden ja pääomamarkkinaunionin strategioita. Tiedonannolla tavoitellaan vahvaa kansallista poliittista omistajuutta. Komission mukaan Euroopan investointirahasto EFSIn puitteissa on saavutettu 165 sopimusta ja se mahdollistaa yhteensä 186 000 pk-yrityksen mukanaolon. Eurooppa-neuvosto tulee laatimaan kunnianhimoisen ohjelman ja sitä tulisi seurata kilpailukykyneuvostossa.

d) Teollisuuden ystävien kokouksen tulokset (Varsova, 22.4.2016)

= Puolan valtuuskunnan tiedotusasia (asiakirja 8844/16 IND 95)

Puola raportoi kokouksesta, jossa tavoitteena oli Euroopan valmistavan teollisuuden puolustaminen. Erityisesti teräs- ja autoteollisuudessa tulisi pystyä ennakoimaan tilanteita ja tuotiin esiin, etteivät horisontaaliset ratkaisut toimi kaikille.

Keskustelussa esiin nousi Euroopan terästeollisuuden asema. Erityisesti FR toi esiin mahdollisuuden, että tulevaisuudessa Eurooppa on riippuvainen kiinalaisesta teräksestä ja ettei kauppaministerikokouksessa ongelmia oltu pystytty ratkaisemaan. Saksan mukaan kauppapoliittiset välineet ovat liian hitaita ja että se toivoo päätöksen syntyvän seuraavalla Slovakian puheenjohtajuuskaudella. Komissio aikoo olla aloitteellinen ja aikoo tehdä selvityksiä ennen kuin kauaskantoisia päätöksiä tehdään. Tärkeää olisi viedä kaupan defensiivisiä instrumentteja eteenpäin. Tarvitaan lisäksi täydentäviä hankkeita kansallisesti.

e) Käsiteltävänä oleva säädösehdotus

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

• Tuoteturvallisuus- ja markkinavalvontapaketti (ensimmäinen käsittely)

= Italian, Bulgarian, Kyproksen, Kreikan, Espanjan, Ranskan, Kroatian, Maltan, Portugalin, Romanian ja Slovenian valtuuskuntien pyytämä puheenjohtajavaltion ja komission tiedotusasia (asiakirja 8985/16)

IT esitteli 11 jäsenmaan kannan kompromissiehdotukseksi. Esityksessä ehdotetaan artiklan 7 (tuotteiden pakollinen alkuperämaamerkintä) poistamista horisontaalisella tasolla ja uuden vertikaalisen artiklan 19a lisäämistä, jota sovellettaisiin vain tiettyihin tuotteisiin. Paketin kannalla olevat jäsenmaat ovat avoimia erilaisille ehdotuksille asian ratkaisemiseksi.

Komissio (komissaari Bienkowska) näki asiassa vain vähän liikkumavaraa, koska yksikään jäsenvaltio ei ole muuttanut kantaansa. Asiassa ei ole helppoja vaihtoehtoja, mutta KOM muistuttaa, että kyseessä on tärkeä paketti, josta on etuja sekä kuluttajille että yrityksille. KOM näkee, että jos asiaa ei avata täysin neuvostossa, ei asialle voida tehdä mitään.

Yhteenvedona puheenjohtaja totesi, että jäsenvaltioiden kannat ovat muuttumattomat, jonka vuoksi sekä pakollista alkuperämaamerkintää kannattavilla että sitä vastustavilla jäsenvaltioilla on estävä määrävähemmistö. Tämän vuoksi asian käsittelyssä ei voida edetä.

(Edellisen kerran tuoteturvallisuus- ja markkinavalvontapaketti oli esillä kilpailukykyneuvostossa 28.5.2015, jolloin asiasta ei silloinkaan päästy yhteiseen näkemykseen.)

f) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma

= Slovakian valtuuskunnan tiedotusasia

Slovakian kaudella pyritään keskittymään konkreettisiin toimiin talouskasvun ja EU:n teollisuuden kilpailukykyyn parantamiseksi. Tärkeitä asiasisältöjä ovat mm. sisämarkkinoiden kuluttajansuoja, sisämarkkinoiden vahvistaminen sekä palveluiden vapaan liikkuvuuden esteiden poistaminen. Kilpailukykyneuvostot järjestetään 29.9. ja 28.–29.11.2016. Epävirallinen neuvosto on 17.–18.7. Bratislavassa, jossa aiheina ovat älykäs teollisuus sekä investointien ja valmiuksien kehittäminen.

AVARUUS

Muut kuin lainsäädäntöasiat

10. Avaruustiedon hyödyntäminen

= Keskustelu

8508/16 ESPACE 30 COMPET 196 IND 85

Kilpailukykyneuvostossa käytiin keskustelu avaruusdatan käyttöönoton aktivoimisesta.

Komissaari Bienkowska totesi keskustelun aluksi, että EU:n avaruusohjelmat liikkuvat eteenpäin hyvää vauhtia. Syksyllä julkaistava Euroopan avaruusstrategia vauhdittaa osaltaan keskustelua. Elämme yhä datavetoisemmassa yhteiskunnassa ja data tulee olemaan tärkeässä osassa avaruusstrategiaa. Datan käytöllä ja hyödyntämisellä on valtava potentiaali ja rajattomat mahdollisuudet rajattomat.

Keskustelussa jäsenvaltiot useat jäsenmaat korostivat erilaisten datan käyttöön liittyvien taitojen ja niihin kouluttamisen merkitystä. Myös avaruusdatan käyttöönottoon liittyvät pilottihankkeet saivat kannatusta lukuisilta delegaatioilta. Muita teemoja, jotka saivat kannatusta useammassa puheenvuorossa, olivat pk- ja start-up -yritysten tukeminen, avaruusklustereiden luominen sekä julkisten hankintojen käyttö avaruusdatan käyttöönoton laajemmassa aktivoimisessa.

Kaikki edellä mainitut teemat korostuivat myös FI:n puheenvuorossa. Lisäksi FI painotti Arktisen alueen tarpeita avaruusdatan suhteen ja sen tarjoamia kaupallisia mahdollisuuksia eri toimijoille.

Muita keskustelussa esille nousseita teemoja olivat yhden ja yhtenäisen (Jäsenvaltiot, komissio ja ESA) avaruusstrategian luominen monien päällekkäisten strategioiden asemesta. Kitkaton yhteistyö eri toimijoiden ja sektoreiden välillä nostettiin esille. Myös itsenäinen pääsy avaruuteen eurooppalaisille toimijoille sai kannatusta eri puheenvuoroissa.

Komissaari Bienkowska toisti keskustelun päätteeksi, että avaruusdata tarjoaa rajattomia mahdollisuuksia. Yksityisen sektorin ottaminen mukaan täytyy varmistaa. Dataa on käytettävä älykkäästi hyväksi, myös avaruussektorin ulkopuolella. Lopuksi komissaari korosti yhteistyön merkitystä ja kertoi komission halukkuudesta tehdä yhteistyötä.

Puheenjohtaja nosti loppupuheenvuorossaan esiin datan käytön aktivoimisen taloudellisen kasvun ajurina. PJ toivotti kaikki tervetulleiksi Haagiin 30.5. järjestettävään epäviralliseen

avaruusministerikokoukseen. Kokouksen lopputulemana on Haagin manifesti, josta saadaan aineksia Euroopan avaruusstrategiaan.

Muut asiat

11. Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma

= Slovakian valtuuskunnan tiedotusasia

Slovakia esitteli tulevaa puheenjohtajuuskautensa agenda. Sen prioriteetit avaruussektorilla ovat: a) uudet kumppanuudet; b) avaruustutkimus ja nuoret tutkijat; c) Galileo- ja Kopernikus –ohjelmien täytäntöönpano; ja d) Euroopan avaruusstrategian valmistelu.

Avaruusministerit kokoontuvat seuraavan kerran Kilpailukykyneuvostossa 29.11.2016, jolloin käydään keskustelu Euroopan avaruusstrategiasta.

PERJANTAI 27. TOUKOKUUTA 2016 (klo 9.30)

TUTKIMUS

Muut kuin lainsäädäntöasiat

(neuvoston työjärjestyksen 8 artiklan 2 kohdan mukainen julkinen keskustelu [puheenjohtajan ehdotuksesta] kohdista 12–14)

12. Ehdotus neuvoston päätelmiksi "Seitsemäs puiteohjelma ja tulevaisuudennäkymät: Tutkimus- ja innovaatioinvestointien avulla kasvua, työpaikkoja ja ratkaisuja yhteiskunnallisiin haasteisiin"

= Hyväksyminen

8785/16 RECH 132 ATO 33 COMPET 227

5475/16 RECH 8 ATO 3 COMPET 18

+ ADD 1

Neuvosto hyväksyi päätelmät Tutkimuksen 7. puiteohjelmasta ja tulevaisuuden näkymistä.

Puheenjohtajan alustuksessa asiakohtaan muistutettiin, että tutkimus- ja innovaatio toiminta auttaa talouksia kasvamaan. T&I auttaa talouskasvussa. T&I on investointi eikä kuluerä. Tutkimuksen 7. puiteohjelman arviointi auttaa H2020:n toteutuksessa ja tulevien puiteohjelmien suunnittelussa.

Komissaari Moedas totesi omassa puheenvuorossaan, että puiteohjelmien arvioinnit antavat tärkeitä opetuksia. Edellinen puiteohjelma generoi noin 20 miljardia euroa lisää kansantalouteen vuositasolla ja loi 130 000 uutta työpaikkaa. 25 % sen rahoituksesta myönnettiin yksityisen sektorin t&i-hankkeisiin. Puiteohjelma tuotti myös laadukkaita julkaisuja, niitä siteerattiin useammin kuin muita eurooppalaisia julkaisuja.

13. Ehdotus neuvoston päätelmiksi tutkimukselle ja innovoinnille suotuisasta sääntelystä

= Hyväksyminen

8675/16 RECH 127 COMPET 212 MI 300 POLGEN 34

Neuvosto hyväksyi päätelmät tutkimukselle ja innovoinnille suotuisasta sääntelystä.

Komissaari Moedas totesi lyhyessä puheenvuorossaan, että innovaatioperiaate on yhdessä ennaltavarautumisen periaatteen kanssa parhaita saavutuksiamme tämän komission aikana. Innovaatioperiaate-konseptia on tarkoitus pilotoida viidessä kiertotalouden hankkeessa ja toivottavasti sitä voidaan myöhemmin laajentaa muillekin aloille.

14. Ehdotus neuvoston päätelmiksi siirtymisestä avoimen tieteen järjestelmään

= Periaatekeskustelu

= Hyväksyminen
8791/16 RECH 133 TELECOM 74
8507/16 RECH 117 TELECOM 67

Neuvosto hyväksyi päätelmät siirtymisestä kohti avoimen tieteen järjestelmää.

Neuvosto keskusteli avoimesta tieteestä puheenjohtajan pohjapaperin perusteella.

Komissaari Moedas totesi puheenvuorossaan, että pääsy julkaisuihin etenee hyvin, mikä on tärkeä askel. Komissio johtaa keskustelua esimerkillään. Data aukeaa vuoden 2017 alussa pilottihankkeilla. Tähän tarvitaan jäsenvaltioiden apua. Ideat täytyy suojata mutta jollei jaeta tietoa ideat eivät leviä. Open Science Policy Platformin (OSPP) jäsenet on nyt valittu: 25 jäsentä, asianosaiset tahot ovat laajalti edustettuina. OSPP:lla on linjausta: 1) avoimuuden edistäminen insentiivien ja palkintojen avulla; 2) esteiden poistaminen, siirtyminen bibliometriikasta altmetriikkaan; 3) avoimien politiikkojen edistäminen ja infrastruktuurien tukeminen; 4) European Open Science Cloud (EOSC) on välttämätön Text and Data Miningin (TDM) kannalta, pilvi tuottaa näitä palveluita; ja 5) sosioekonomisen ajurin edistäminen.

Suomi sai kunnian pitää kierroksen ensimmäisen puheenvuoron. FI painotti puheenvuorossaan avoimeen tieteseen ja dataan liittyviä taitoja, joiden avulla voidaan hyödyntää avoimen tieteen potentiaalia täysimääräisesti. Näiden taitojen oppimista ja ylläpitoa tulee tukea laajasti eri sektoreilla. FI mainitsi myös esimerkkinä kansallisen Avoin tiede ja tutkimus –hankkeemme. Lopuksi FI kiitti komissiota sen kärkihankkeista avoin tiede ja avoin innovointi.

Muissa puheenvuoroissa esille nousivat jäsenvaltioiden valinnanvapaus julkaisujen avoimen julkaisun suhteen. Tutkijoiden koulutus avoimuuteen sai myös monta mainintaa keskustelun lomassa. Avoimuuden hinnasta oltiin huolestuneita. Infrastruktuurien merkitystä painotettiin. Uudet palkitsemismallit nousivat myös esille useampien maiden puheenvuoroissa. Kansallisia avoimuusstrategioita mainittiin myös.

Komissaari Moedas loppupuheenvuorossaan kertoi pistäneensä merkille, että sana vallankumous mainittiin useampaan kertaan. Avoimuus tulee olemaan tästä lähtien lähtökohtana. Tarvitaan koulutusta datan käyttämiseen. Jäsenvaltiot tarvitaan mukaan tähän prosessiin. Komissio ei preferoi julkaisujen avoimuusmalleja (ns. Gold ja Green) keskenään. Avoimuusprosessin suuntaa ei voi muuttaa, teollisuuden täytyy sopeutua uuteen tilanteeseen, teollisuuden täytyy muuttua. EOSC:n rakennetta ja muotoa mietitään parhaillaan, poliittiset päätökset tulevat myöhemmin. Avoimuus ja tiedon jakaminen ovat tärkeitä, mutta mahdollisuus tiedon ja ideoiden suojelemiseen säilyy myöhemminkin.

Puheenjohtaja veti osaltaan keskustelua yhteen ja löysi keskustelusta seitsemän päälinjaa: 1) Tieteen avoimuus on arvo sinänsä. 2) Valinnanvapaus täytyy säilyttää. 3) Toiminta yhteistyössä avoimen tieteen periaatteiden kanssa. 4) Palkitsemissysteemin kehittäminen. 5) Infrastruktuurit sisältävät myös datan säilömistä ja uudelleenkäyttämisen. 6) Kustannukset täytyy pitää kurissa. Liian paljon rahaa kuluu sellaiseen mikä ei liity itse tieteentekoon. 7) Käyttäjätystävällisyys, valmiuksien luominen avoimen tieteen mahdollisuuksien hyödyntämiseen.

Muut asiat

15.

a) ESFRIn tiekartan päivitys 2016

= ESFRIn puheenjohtaja esittelee
(neuvoston työjärjestyksen 8 artiklan 2 kohdan mukainen julkinen keskustelu [puheenjohtajan ehdotuksesta])

Puheenjohtaja esitteli asiakohdan toteamalla, että tutkimusinfrastruktuurit ovat kriittisen tärkeitä. Yhteistyö on voimaa, jotkut infrastruktuurit ovat niin kalliita, että rikkaimmista yksittäisistä maista ei yksin pystytä rahoittamaan. ESFRI on arvokas instrumentti eurooppalaiselle tieteelle.

Kuultiin professori John Womersleyn, ESFRI:n puheenjohtajan esitys. Jäsenmaat ja liittännäismaat rahoittavat ESFRI:a noin 2 miljardilla eurolla vuodessa. Kysymys on pitkän tähtäimen investoinneista, jatkuvaa rahoitusta tarvitaan. ESFRI päivitti tiekarttansa vuonna 2016. Siihen valittiin 21 hanketta valmisteluvaiheeseen ja nimettiin 29 maamerkkiä, jotka ovat jo toiminnassa. Tiekartta päivitetään seuraavan kerran vuonna 2018. Womersley kannusti jäsenvaltioita laatimaan kansallisia tiekarttoja ja pitämään ne päivitettyinä.

Komissaari Moedas totesi, että suurin osa rahoituksesta on tultava jäsenvaltioilta. Komissio kehotti jäsenmaita tutkimaan myös mahdollisuuksia saada infrastruktuureille rahoitusta EFSI:sta sekä rakennerahastoja. Komissio arvioi, että noin puolet ESFRI-hankkeista ottaa ERIC-hallintomallin käyttöön vuoteen 2017 mennessä.

DE totesi kommentissaan, että lainainstrumentit sopivat huonosti tutkimusrahoitukseen. Lahjarahalle on tarvetta jatkossakin.

Puheenjohtaja päätti keskustelun asiakohdasta kiittämällä esityksestä ja pyysi ESFRI:a pitämään neuvoston jatkossakin tiedotettuna kehityksestä infrastruktuurien alalla.

b) Euroopan innovointineuvosto

= Komission suullinen tiedotusasia
(neuvoston työjärjestyksen 8 artiklan 2 kohdan mukainen julkinen keskustelu [puheenjohtajan ehdotuksesta])

Komissaari Moedas informoi neuvostoa Euroopan innovaationeuvoston (EIC) valmistelutilanteesta. Julkinen kuuleminen päättyi 29.4. ja komissio sai yli 1000 vastausta. Komissaari totesi, että Eurooppa tuottaa huippuluokan tietoa ja inkrementaalinen innovointi toimii hyvin. Nyt pitäisi pystyä synnyttämään uusia, markkinoita luovia innovaatioita. Usein nämä ovat eri tieteenalojen ja -tekijöiden välissä. EIC ei tule olemaan uusi rakenne, instituutio, rakennus, vaan sen tarkoitus on niputtaa innovaatorahoitusinstrumentteja paremmin yhteen, yksinkertaistaa ja nopeuttaa innovaattoreiden rahoitusta. Myös Euroopan teknologia- ja innovaatioinstituuttia (EIT) tulisi hyödyntää paremmin ja nivoa sen toiminta mukaan EIC:n kehittämiseen. Lisäksi tarvitaan lisäinvestointeja yksityiseltä sektorilta.

Komissaari kertoi neuvostolle, että konsultaatiossa tulleissa vastauksissa toivottiin radikaalien innovaatioiden tukemista. EIC:n tulee tukea myös start-up -yrityksiä ja niiden kasvuprosessia. Konsultaatiossa painotettiin myös neuvonantamista ja mentorointia kasvuyrityksille. Lopuksi komissaari toivoi, että EIC voisi alkaa toimia jo nykyäänösten puitteissa ja että Slovakia pitäisi asiaa yllä puheenjohtajuuskautellaan.

Lyhyessä keskustelussa puheenvuoron käyttäneet jäsenvaltiot nostivat esiin tarpeen luoda uusi ekosysteemi innovaatioille, tarpeen lisäinvestoinneille, tarpeen nopeuttaa rahoituspäätöksiä ja tarpeen yksinkertaistaa rahoitusinstrumentteja.

c) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma

= Slovakian valtuuskunta esittelee

Slovakia kertoi tulevan puheenjohtajuuskautensa ohjelmasta. Sen prioriteetteja tutkimussektorilla ovat: a) nuoret tutkijat, tutkijanurat, ja investoinnit inhimilliseen pääomaan

(päätelmät marraskuun neuvostossa); b) H2020-ohjelman toimeenpano, sisältäen huippuosaamisen laajentamisen; c) tutkijoiden toimintaedellytykset Euroopassa, t&k-sektorin rooli taloudessa, kasvussa ja työpaikoissa (nopeasti kasvavat ja innovatiiviset yritykset, liittyy EIC:n kehittämiseen).

Slovakia mainitsi myös lähitulevaisuuden tapahtumista: a) 13.7. järjestettävä konferenssi "Nuoret tutkijat, tutkijanurat, ja investoinnit inhimilliseen pääomaan"; ja b) 18.-19.7. järjestettävä epävirallinen Kilpailukykyneuvosto.

Muuta

Komissio isännöi Kilpailukykyneuvoston jälkeen lounaan, jossa tutkimusministerit keskustelivat aiheesta "Kansalliset ERA-tiekartat".

Suomen edustajat

Elinkeinoministeri Olli Rehn, pysyvän edustajan sijainen Marianne Huusko sekä muu virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat

Asiakohdittain

Liitteet

Viite

Asiasanat	avaruus, ERA, eurooppalainen tutkimusalue, Euroopan digitaalstrategia, innovaatiot, kilpailukyky, kilpailukykyneuvosto, sääntelyn parantaminen, tekijänoikeus, tutkimus, tutkimusvälineet, tutkimus- ja kehittämistoiminta
Hoitaa	LVM, OKM, OM, TEM
Tiedoksi	EUE, MMM, PE, PLM, SM, STM, TULLI, UM, VM, VNK, VTV, YM
